

Щылэ мазэм и 13-р — Урысые печатым и Маф

Адыгэ Республикаем
ижурналистхэу, къэбар
жъугъэм иамалхэм Йоф
ащызышІехэу льтытны-
гъэ зыфэтшынхэрэр!

Урысые печатым и Мафэ
феш! тышыуфэгушо!

Журналистикэм зищыІеныхъэ
езыпхыгъэ, республикэм, хэгъэ-
гум къашыххурэ хъугъэ-шлэгъэ
шъхъаїхэм афэгъэхъыгъэ къэ-
барыр цыфхэм алтынгъэсирэ
пстэуми ар ямэфэк.

Журналистикэм адре сэ-
нэхъатхэм ялтытгъэмэ, хэ-
ушъяафыгъыгъэ чыпэ еубиты.
Сыда плом аш Іепэлсэнгъэ
инэ ухьазырынгъэ дэгтүрэ
зерищыклагъэхэм имызакью,
хъугъэ-шлагъэхэм осэ тэрээ
афэшигъэнри къыдэлтийтэ.

Япшъедэккыжь зыфэдэр къа-
гурьыозэ, агъэхъазырырэ мате-
риалхэр общественнэ-политикэ
зыпкытыныгъэр мыукугъэным,
ныбжыкіхэр яхэгъэту фэшьып-
къэхэу пүгъэнхэм, цыфыгъэ
шэпхъэ дахэхэр къеуххумэгъэн-
хэм журналистхэр афэлжэхэнх
фа.

Тиреспубликэ тапэки хэхьо-
ныгъэ ышынымкі анах зигбо
лофыгохэу къеуцухэрэм язэ-
шлохын Адыгейим ижурналистхэр
зэрэхэлэжъэштхэм тицыххэ
пытэ тель.

Ныбджэхэу лъаплэхэр, инэу
тышьуфэраз Йоф къинир, ау
мэхъанэшко зилэр, зэрэжугъэ-
цакіхэрэм гае. Псаунгъэ пытэ,
щылэкішшу шууиленэу, Адыгей-
имре Урысыеэм яфедэ зыхэль
лофу жъугъэцакіхэрэм гъэхъа-
гъэхэр щышьушынхэу шууфэ-
тэо!

Адыгэ Республикаем и
Лышхъэу, Урысые полити-
ческэ партиеу «Единэ Рос-
сием» и Адыгэ шъольыр
къутамэ и Секретарэрэу
Къумпыйл Мурат
Адыгэ Республикаем
и Къэралыгъо Совет —
Хасэм и Тхъаматэу
Владимир НАРОЖНЫЙ

ГъэхъэгъэшІухэр ышызЭ ыпэкІэ лъэкІуатэ

Хабзэ зэрэхъугъэу, щылэ мазэм и 13-м
Урысые печатым и Мафэ хагъеунэфыкы.
Журналистхэу, къэбар жъугъэм иамалхэм
ялтыклохэу, мы сэнэхъатым зищыІеныхъэ гъогу
езыпхыгъэ пстэури мы мафэм агъашлох,
гущыїэ дэхабэ афало.

Утхэныр, акыл хэльеу ма-
териалыр зэбгэккын, еджэрэм
ар кынчурлыу, мэхъанэ хэльеу
льыбгээсэныр псынкіеп үкі
ар бэхэм къадхэхурэп. Непэ
зигугуу къэтшыщт пшэшшэ
ныбжыкіэм а пстэури фызэ-
шлэокыгъ, журналистикэм игъо-
гу пытэу тауцауга.

Республикэ гъэзетэу «Совет-
скэ Адыгейим» иобозревателэу
Юлия Мельниковар шъольырим
дэйюу щызэлъашэ, иофшаг-
гэхэм, къыхиутыхэрэм гъэзет-
еджэхэм осэшко афашы. Юлия
цыиф шъабэу, рэхьатэу зэрэштыр,
зыфатхэрэм псынкіеу гу-
рыон, ар зыфаер зэхишыкын
зэрилъэккырэ бэхэм къихагъэ-
щи. Аш фэдэ уасэ къынфашы-
ным мэхъанэшко ил.

Пшэшшэ ныбжыкіэм Адыгэ
къэралыгъо университетым
филологиэмкэ ифакультет къу-
хыгъ, журналист сэнэхъатыр
зэригъэгъотыгъ. Къэбар жъу-
гъэм иамалхэм Йоф зашишээрэ
ильэс 9-м ехүгъ. Аштээрэ
еджаплэр къызеехъым үүж гъэ-
зетэу «Советскэ Адыгейим»
корректорэу аштагъ, ильэс
тештагъэу обозревателэу агъе-
нэфагъ.

Сидигъуу журналист сэ-
нэхъатыр сыгу риҳыщтыгъ,
ац сицишынгъэ гъогу еспхы-
нэу сиғэягъ, — сю журна-
листикэм. — Сидигъуу
къыз-
дэхъуным нае дэгъюу седжагъ,
журналистикэм ишшэфхэр
къызІэгъэхъянхэм сиыл-
лыгъ. Непэ сиылут ыкы-
ли сицэнхъят яхыгъэу
хэхъонгъэгъэ сиынхэмкэ ар
амал тедззу сэлъитэ. Ау
мыш даклоу гъэзетри тиІэн
зэрэфаем щеч хэльэн, ар
цыифхэм къыратхыкы,
еджэх. Гущыїм пае, цы-
фым фэзъхыгъэ гъэзетым къы-
щыхъуутын пълэккыщт, со-
циальнэ хъытиур зэрэгъэнс-
гъэмкэ ац фэдэ амал къуи-
тырэп. Гъэзетир бгъэты-
ллын, къэшишэн ыкы-
уплъыжъын пълэккыщт.
Ац къихагъэр цыифхэм
ашІогъэшІэгъон зыхъукІ,
журналистым ишшэфхэрэ
дэгъюу ыгъэцкагъ.

Журналистхэм азыфагу зэх-
шэрэ федеральнэ ыкыи шъольыр
зэнэхъокуу пчагъэхэм Юлия
ахэлжэагъ, теклонигъэр къашы-

дихыгъ. Гущыїм пае, журна-
листхэм язэнхъокуу «Вызов
XXI век», «СМИротворец»
зыфилхэрэм, Урысые йофтхы-
бзэу «Вместе в цифровое будущее»
зыфилорэм ишшольыр
уцуугъо гъогогууцэ хагъеунэ-
фыкырэ чыпшэхэр, 2021-рэ
ильэсийм мы зэнэхъокуум алерэ
чыпшэхэр къашыдихыгъэх. 2014-рэ
ильэсийм журналистикэм ялты-
хэмкэ Адыгейим и Лышхъэу
ишшухъафтын къынфашышошагъ.
Адыгейим и Къэралыгъо Совет —
Хасэм ирэзэнхъэ тхыль
къылэжьыгъ.

Блэккыгъэ ильэсийм изэфхэхы-
сыжхъэмкэ журналистикэм
ялтыхъокуэ Адыгейим и Лышхъ-
хэу ишшухъафтын ятлонэрэу

Юлия къынфашышошагъ үкі
мэфэкі шыкіем тетэу ар кын-
ритыжыгъ республикэм и
Лышхъэу Къумпыйл Мурат.

Юлия иофшагъхэрэм зыш-
эхэрэм льтэнгъэгъэ фашы, ежы-
ри іепыїэгъу афэхъуным сиди-
гъуу фэхъазыр. Непэрэ щылакэм
ар зымыуасэ щылэп.

Журналист ныбжыкіэм къы-
дэхъугъэм къынчыуцэрэп, юпэкі
льыкъолтэн, игъэхъагъэхэм ахи-
гъэхъон гүхэл эи. Икъэлемынэ
къычкырэ тхыгъэхэм цыифхэм
зэршоогъэшшэгъоным къынчы-
мыкъу, гъогуу къынхыгъэм
пытэу тетэу исэнхъят рылэ-
жъэнэу тэри фэтээ, мэфэкын-
кэ тафэгушо.

ТХЬАРКЬОХЬО Адам.

Адыгейм и Лышъхъэ пшъэрыйлъ афишьыгъ

Адыгейм и Лышъхъэу Къумпыл Мурат тыгъуасэ республикэм иврач-эндокринологхэм зэхэсигъоу адырилагъэм шъоущыгъу узым ыгъэгумэкырэ кэлэццыкүхэр зэрыс унагъохэм Иэпилэгъу зэрафэхъуутхэ шыклем щитегущылагъэх.

Зэхэсигъом хэлэжьагъэх АР-м и Премьер-министре ишпшъерильхэр зыгъэцакиу Кээрэшэ Анзаур, Адыгейм псаунгызъэр къеухъумэгъэнимкэ иминистрэй Мэрэстыкю Рустем, республикэм финансхэмкэ иминистрэй Виктор Орловыр, штатым хэмийт специалист-эндокринолог шъхьаэу, Адыгэ республикэ клинике сымэджэшым идиабетологическэ гупчэ ишащэу Ехъулэ Маринэ, Адыгэ республикэ кэлэццыкүх клинике сымэджэшым ипедиатрическэ

отделениеу N 2-м ишащэу Юлия Корчагинар, сэкьюратныгъэ зиэ кэлэццыкүхэм янэ-ятэхэм я Урысые организации АР-мкэ ишьольрь къутамэ итхьаматэу Анна Рауд.

Зэхэсигъом зыщитегущылагъэхэр ашэрэ купым хэхьэрэ шъоущыгъу уз зиэ кэлэццыкүхэу зыныбжь ильэс 18-м нэмисыгъэхэм аль глюкозэу хэлльир зыфэдизир ренеу зеруаплэекүн фаем епхыгъеу ахьшэх лахьтедээ къеухъэгъэкыгъэнээр ары.

Специалистхэм зэральтытэ-рэмкэ, аш фэдэ узым ыгъэгумэ-кыхэрэ зэрялзэхэрэм даклоу-врач-эндокринологми ахэм ре-нэу гүнэ альифын, ежь си-маджэхэри зыфэсакыжынхэ фае. Шъоущыгъо льым хэлльир зыфэдизим изэгъешшэнкэ джидэдэм пкыгыуакиэхэр къызфа-гъэфедэх, кэлэццыкүхэм алапэ ухэуленэу ищаикэгъэжьэп. Ау аш фэдэ пкыгыуахэр фэгъэктэнэгъэ зиэхэм ылкээ хэмийльэу къаратырэ препаратахэм джыри ахагъехьагъэхэп.

Мы юфыгъом социальнэ мэхъянэшхо зэрилээр къыдалтытээ, Адыгейм и Лышъхъэ иунашьо диштэу республикэм ис кэлэццыкүхэу шъоущыгъу узым ыгъэгумэкыхэрэм сканерхэмрэ датчикхэмрэ ятыгъэнхэм пае джыри сомэ миллион 18 шъолтыр бюджетым къеухъэгъэшт. **«Мы юфыгъом игъэж-тогъэу тэ тыхегу-щылагъ. Кэлэццыкүхэм япсаунгыгъэ къеухъумэ-гъэнэр анахъэу тина!»**

зытедгъэтыхэрэм аицщ. Шъоущыгъу узым ыгъэгумэкыхэрэм игъом медицинэ Иэпилэгъу ятыгъэним мэхъянэнхо зэрилээр къыдэлтытээ, ищаикэгъэ мыль-кур къыхагъэкынэу, кэлэццыкүх сымаджэхэр зэрыс унагъохэм Иэпилэгъу тафэхъунэу унашио тиштагъэ», — къылуагъ Къумпыл Мурат.

Адыгэ республикэ кэлэццыкүх клиникэ сымэджэшым ипедиатрическэ отделение ишащэ Адыгейм и Лышъхъэ «тхъауягъэ-псэу» къыриуагъ мы юфыгъом изэшшохынкэ Иэпилэгъу къазэ-рафхъуугъэм фэш. Юлия Корчагинам къызэрэхигъэштигъэмкэ, мы аужырэ лъэхъаным шъоущыгъу узым ыгъэгумэкырэ кэлэццыкүхэм ахэхь. Нахыбэрэмкэ ар зэпхыгъэр зепахырэ узхэр къызэрятэлэгъагъэхэр ары. Гъэрекло шъоущыгъу узым ыгъэгумэкырэ кэлэццыкүх 16, мы ильэсэм ищаиле мазэ кэлэццыкүхи 2 къыхагъэштигъ.

Апэрэ купым хэхьэрэ шъоущыгъу узым ыгъэгумэкырэ кэлэццыкүхэу зыныбжь ильэс 18-м нэмисыгъэхэу нэбгыри 128-рэ джыдэдэм республикем иврач-эндокринологхэм яучет хэт. Льым глюкозэу хэлльир зыфэдизир ренеу улпъэкугъэшным пае кэлэццыкүх пэпчь ильэсэм датчик 26-рэ ищаикэгъэшт.

Адыгейм ишащэ зэрэриху-хагъэм тетэу аш фэдэ пкыгыуахэр джы ылкээ хэмийльэу аратыщих. Республике диагно-стическэ гупчэм датчикхэри, іэзэгъу уцхэри къазашыдьра-тынэу рахъухьагъ.

**Адыгэ Республиком и
Лышъхъэ ипресс-къулыкъу**

КъэучьыЛышъ

Кымафэм иятлонэрэ мазэ тыхэт нахь мышэми, ом изытет фэбагъэ, гъатхэм фэдэу тыгъэр къепсыгъ. Ау щылэ мазэм и 12-м къыщегъэжьагъэу къэучьыынэу ригъэжьагъ.

Ошх-ос цынэ зэхэтигъэ мафэр къягъэ, синоптикхэм къыззэраторырэмкэ, ос къесынэу ригъэжьэшт. Тхъамэфитум къаклоц мафэм чылээр градуси 4-м шомыкышти, чэшрэ чылэшт, градуси 10 — 11-м нэссышт. Жыыбгъэшхом зыкыиэтэуи мафэхэр къыхэкыштих.

Кымэфэ лъэхъаным изыфэгъэхъязырын Адыгэ Республиком сыйдигъоки анаэ щытет. Мыеекуапэ имэрэй Ген-надий Митрофановын ошэ-дэммышэ юф къэмыхъуным къэлэ къултыкүхэр фэхъязырынхэр пшъэрлырэ афигъеуцугъ. Муниципальнэ гъэпсыкэ зиэ «Къалэу Мыеекуапэ» непэрэ мафэм ехъулэу ос къызесыкэ щагъэфедэшт хэушхъафыкыгъэ техникэр агъехъазырыгъ. Гъогу-хэм атехъорэ осыр ыкыи мылтыр атыратхъуным фэхъязырых, аш фытегъэ-псхыгъэхъэ технике 25-рэ щыт. Ахэм ахэтых осыр тезитхъурэ ыкыи пшахъор

зэбгырызытэкъурэ машинэхэр, Ка-мАЗхэр, грейдерхэр, тракторхэр. Джаш фэдэу паркхэр, скверхэр, гъогу напцэхэр зэрагъэкъэбзэрэ хэушхъафыкыгъэ техникери хазыр.

Осыр бэу гъогухэм къазытырильхээкэ, нэмийк транспорхэри къеухъэлэжьэшт. Гъогухэр цээнльягъо зыхъукэ техническэ Ѣыгъоу тыратэкъошт тонн 500-р, пшэхьо тонн 2000-р ыкыи пшэхъозыгъу зэхэль тонн 2500-р агъехъязырыгъ.

Ом изытет къызыззэхъээкэ егъэзигъэ юф хэмийльымэ автомобильхэм арысхэу гъогухэм къатемыхъанхэу цыфхэм къэлэ администрациир къяджэ. Джаш фэдэу гъогу зыукузбзирэ автомобильхэм зэрар ямыкыным пае транспортыр гъогу напцэхэм къаулагъэуу зэрэмыхъу-штыр агу къагъэцкыжы.

ДЕЛЭКЬО Анет.

Лъэпкъ проектым ишIуагъэкIэ

Мы лъэпкъ проектым къы-
дыхэлтыгъэу Адыгейим иавто-
мобиль гъогу Iахь 52-рэ гъереко

агъэцекIэжыгъ, ар километрэ
75,6-м ехъу. Анахь къыхъэр
Красногвардейскэ районым

Лъэпкъ проектэу «Щынэгъончъэ ыкIи шэпхъешшухэм адиштэрэ
гъогухэр» зыфиорэр УФ-м и Президентэу Владимир Путиныр
кIэщакло зыфхъегъэхэм ашыщ. Аш кыдыхэлтыгъэу зэшшуахыщ
юфхъабзэхэм апае 2021-рэ ильэсэу икIыгъэм сомэ миллиард
555,6-рэ къералыгъом ибюджет щагъэнэфэгъагъ. Ашкэ гъогум
епхыгъэ псэольэ мини 5,7-рэ кIэу ашыгъ е агъэцекIэжыгъ.

игупчэу селоу Красногвардей-
скэм икIэу къуаджэу Адэмье,
къутырэу Чумаковыр зэпы-
зычыхэрэ ары. Километри
6,4-рэ зэкIэмки мэхъу, сомэ
миллион 96,8-рэ тэфагъ.

Мыекуапэ пштэмэ, лъэпкъ
проектым къыдыхэлтыгъэу
гъогу Iахь 18 щагъекIэжыгъ.
Километрэ 12,3-рэ ар зэкIэмки

мэхъу, сомэ миллионы 193-м
ехъу ахэм апIоухагъ.

Джащ фэдэу лъэпкъ проектым
ишIуагъэкIэ къалэм иурамхэу
Лениним ыцIэ зыхырэмрэ
Комсомольскэмрэ зыщызэблэ-
кыихэрэ нэфрыгъуазэ щагъеу-
цууль, урамхэу Пушкины ыкIи
Гоголым ацIэ зыхыхэрэ
язэхэкыпэ щытыр зэблахуу.

Водительхэм скоростэу зэрэ-
клохэрэм хагъэкIынам пае
урамхэу Шэуджэнэм ыцIэ
зыхырэмрэ Кирпичнэмрэ, Кур-
геннэмрэ Свободэмрэ, Адыгей-
скэмрэ Некрасовым ыцIэ зы-
хырэмрэ язэхэкIыпэхэм,
урамхэу Шоссейнэм, Лесноим,
Депутатскэм гъогум къитеэты-
кыгъехэр ашыфашигъэх.

ПенсиехэмкIэ фондым къеты

Зыфэгъэзагъэхэм къахэхъуагъ

УФ-м ПенсиехэмкIэ ифонд фэо-
фашиэу ыгъэцакIэрэр 2022-рэ ильэсэм
ищилэ мазэ и 1-м къыщыублагъэу
нахыбэ хъугъэ. НахыпекIэ УФ-м юф-
шIеныхэмкIэ ыкIи цыфхэр социальнэу
къеухумэгъенхэмкIэ и Министерствэрэ
мы лъэныкъом фэгъэзэгъэ къулыкъу-
хэмрэ агъенафэштыгъэ ахъщэ тынхэм,
компенсацIиехэм ыкIи пособиехэм ашы-
щыбхэр джы фондым ыгъэнэфэштыгъэ
ыкIи тыыштыгъ.

Федеральнэ хэбзэгъеуцугъэм зэхъо-
кыныгъэу фашигъэхэм зэращыгъэнэ-
фагъемкIэ, ахъщэ тынхэм афэгъэхыгъэу
юф 4287-р ПенсиехэмкIэ фондым фэ-
гъэзэжыгъэ хъугъэ. Аш къыхиубытэу
фондым ахъщэ тын зыфигъэпсытхэр:

- *кIэлэцIыкIу зиIэу юф зы-
мишигъэрэр;*

- *радиацием иягъэ зэригъэкIы-
гъэхэр;*
- *реабилитацием къыхиубыта-
гъэхэр;*
- *сэкъатныгъэ зиIэу, (кIэлэцIы-
кIу сэкъатныгъэ зиIэхэри
ахэтхэу) ипсауныгъэ пае авто-
транспорт зэгъэгъотыгъэхэр;*
- *дзэм къулыкъу Ѣзыхъы-
гъэхэмрэ ахэм яунагъохэм
арысхэмрэ.*

Гүшүэм пае, ильэссыкIэр къызихъа-
гъэм къыщегъэжыгъэу ПенсиехэмкIэ
фондым ыгъэпсытхэм ашыщ сабыйм
ыныбжь ильэрэ мэзихырэ охъуфэкIэ
пособиену ным къыратырэр, сабый ежэрэ
бзыльфыгъэу е къызфэхъуу.

зациеу зыутыгъэр зэрэзэфашыгъэм
къыхэкыкIэ юфшланIэ имыIеу къэнагъэ-
хэм апае пособиер, кIэлэцIыкIу къы-
зэрэхъугъэм пае зэтыгъоу къатыре
компенсациер, унагъом ыпIунэу сабыр
зэриштагъэм пае зэтыгъо пособиену
къыфакIорэр, дзэм дащыгъэу къулыкъу
зыхырэм ишхъэгъусэу сабий ежэрэм
пае зэтыгъо ахъщэ тынэу къыратырэр
ыкIи мазэ къес къыфакIошт пособиер.

ПенсиехэмкIэ фондым ыгъэпсынэу
фагъэзэжыгъэ фэо-фашиэхэм яспискэ
ащ интернет нэкIубгъо ижкугъотшт.

Ахъщэ тынхэм ягъэпсын пае икIеры-
кIу фондым зыфагъэзэн, лъэу тхиль
атынэу ишкIагъэп. НахыпекIэ ахъщэ
иэпIыгъухэр къызэратуущыгъэ рек-
визитхэмкIэ фондми ыгъэхыщт. Ахэм
ашыщ къызтефэу, ау ыпекIэ ар зымы-

гъэфедагъэхэм ПенсиехэмкIэ фондым
иккулыкъу цыфхэм юф адэзышIэрэм
зыфагъэзэн альэкIыщт.

Мы фэо-фашиэхэр УФ-м Пенсиехэм-
кIэ ифонд зэрэфагъэзагъэхэм социаль-
нэ иэпIыгъуим игъэпсыни, цыфхэм ар
къызэрэзыIэкIагъэхъащтыри нахь ишлэх
къышытхых.

Адыгейим ѢыцIоу социальнэ иэпIыгъ-
уим фэгъэхыгъэ упЧэ зиIэр мы теле-
фонымкIэ къитеомэ хъущт: 8 800-600-
01-58 (ыпкIэ хэльэп). Цыфхэм юф
адэзышIэрэм Гупчэм изыкI телефони
агъэфедэн альэкIыщт: 8 800-600-00-00.
Ахи ыпкIэ хэльэп.

**УФ-м ПенсиехэмкIэ ифонд
и Къутамэу АР-м ѢыцI
ипресс-къулыкъу.**

Вакцинэм игъусэу ишIуагъэ къэкIошт

Коронавирусым пэуцужырэ препаратэу «КОВИД-
глобулин» зыфиорэр клиническэ ушэтынхэм
апхырыкIыгъ ыкIи УФ-м ипсауныгъэр къеухумэгъенхэмкIэ
и Министерствэ ыштагъ. Мы узымкIэ сымэджагъэхэм аль
иплазмэ ар хашыкIыгъ.

Ростехым и «Лъэпкъ иммунобиологическэ компанie» йэзэгъу уцым игъэхъа-
зырын юф дишагъ ыкIи клиническэ ушэтынхэм ашыгъэхэм аш ишIуагъэ къы-
зэркIорэр, Ѣынэгъончъэу зэрэштыр къаушыхъатыгъ. КоронавирусымкIэ сым-
маджэхэм япроцент 70-м зэхээт йэзэгъоу арахылэрэм игъусэу «КОВИД-глобу-
линыр» ахальхъагъ ыкIи узыр хъыльэу апекIэкIынам ишынаагъо бэкIэ нахь макIэ
хъугъэ. Препаратыр профилактикэм фэорышIэрэр, йэзэгъум нахь фэгъэзагъ.

Ростехым игендиректорэр Сергей Чемезовым къызэриуагъэмкIэ, коронави-
русым зэрэпэуцужыщхэ амалиту джы урысые медикхэм ялэ хъугъэ: вакцинер
ыкIи иммуноглобулиныр.

ЕджапIЭХЭР АГЬЭКIЭЖЬЫШТЫХ

Мы аужырэ ильэсхэм гъесэнгъэм исистемэ зэхъокыныгъешуухэр фэхъух. Республикэм ичыпIэ зэфэшхяафхэм гурит еджапIЭХЭР, кIэлэцIыкIу ыгыпIЭХЭР кIэу зэрэшашыхэрэм даклоу игъекотыгъэ гъецекIэжынхэри щэклох. Ильэс къэс пшъериль гъэнэфагъехэр щиIэу, чэзыу-чэзыоу Iофтшэнхэр зэшуахых.

2022-рэ ильэсийн агъецекIэжынэу Ѣыт лицеу N 19-м Мыекъопэ имэрэу Геннадий Митрофановыр бэмшIэу Ѣылагь.

Федеральне программэу «Гъесэнгъэм хэхъонгъэ ышынхэе

нэр» зыфиорэм ыкIи AP-м и Лышхъээ илэпIэту ишуагъекIэмы ильэсийн лицеим игъекотыгъэ гъецекIэжынхэр рашылштых. Инженернэ коммуникациехэр зэблахууштых, еджапIэм ыкIоцI ыкIи ыкIыб агъецекIэжынхэр, пчъехэр ыкIи шхъаныгъупчъехэр зэблахууштых, еджапIэм ичыунэ агъекIэжынхэр. Учреждением ишынгъонччайгаа гъэлтийнанахьэу анахьэу анаэтырагъетыгъ.

Мыекъуалэ ипащэ еджапIэр къыкIухагь, спортивнэ залыр, нэмэгдэх кабинетхэри кыгылтхагъэх, джащ фэдэу гъецекIэжынхэм ипроект тегущылагъэх.

— ГъецекIэжынхэм ицуучгъо пэпч, проектнэ-сметни тхьатхэм къацгъэжынхэу, экспертизэм, Iофтшэнхэр зэрэлхэрэм нэс гъунэ

лыгъигъэн фае, —
кыIуагь Геннадий Митрофановыр.

Лицеир 1965-рэ ильэсир ары зашыгъяагъэр. Непэрэ мафэм ехүулэу аш кIэлэеджэко 1000 Ѣедж. 2020-рэ ильэсийн льэпкь проектэу «Гъесэнгъэм зыфиорэм къыдыхэлтийгъэу естествен-нэ-научнэ лъэнхъомкIэ шэнэгъэ зерагъэгъотынм фытегъэпсыхъэгъэ обрудованиякIэхэр къыратыгъэх.

— Гъесэнгъэм исистемэ хэхъонгъэхэр ышынхэм фэгъэхыгъэ Iофтшэнхэр AP-м и Лышхъээ КъумпIыл МуратынаI этет. ЕджапIЭХЭР ягъецекIэжынхэр пэIувацт ахьшэу къатIупыцырээр зэрифэшуашу гъэзекIогъэнэр, аужырэ шапхъэхэм адшиштэрэ шапхъэхэмкIэ ахэр зэтгээпсихъэгъэнхэр пшъэриль шихъаIЭХЭМ ащиц, —
кыIуагь Мыекъопэ къэл адмиинистрацием ипащэ.

Мы ильэсийн федеральне программэм игъецекIэн къыдыхэлтийгъэу лицеу N 19-р, гимназиу N 22-р ыки поселкеу Гавердовскэм дэт гурит еджапIэу 18-р агъекIэжынхэр.

ТекIоныгъэ къидихыгъ

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетын Ѣеджэрэ ныбжыкIэхэм ащицхэм гъехъэгъешуухэр ялх, республикэм имызакью Урысыем ичыпIэ зэфэшхяафхэм зэрифэшуашу закыншагъэлъагь, зэнэкъоукъухэм текIоныгъэхэр къацьдахы.

ГуцыIэм пае, бэмшIэу зэ-
кашчээ онлайн зэнэкъоукъоу
«Умная стипендия» зыфиорэм
Валерия Лисовам текIоныгъэ
къыншагъидихыгъ.

Апэрэ уцугъом бакалаврэм, магистратурэм ыкIи аспирантурэм ашдэжэрэ нэбгырэ 800-мэ ябизнес-проектхэр къыншагъэлъагъяа. Краснодар краим, Ростов ыкIи Волгоград хэкухэм, Нижний Новгород, Астрахань ыкIи Адыгэ Республикаа адэт ашпъэрэ

еджепIэ 17-мэ ахэр ашдэжжэх. Анах дэгъоу зыкъэзэгъэлэгъогъэ нэбгырэ 433-р ялонэрэ уцугъом ихъагъэх. Япроектхэм афэгъэхыгъэ видео лъэтэгъэу-цохэр, ягъехъагъэхэр къизытохыгъэр роликхэр социальнэ хытым рагъехъагъэх.

Зэнэкъоукъум иуцугъохэр онлайн шыкIэм тетэу куагъэхэми, Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетын истуденткэу Валерия Лисовам зэрифэшуашу зыкъигъэлъэ-

гъуагь. ТворчествэмкIэ, спортымкIэ, наукэмкIэ, общественне IофтшэнхэмкIэ шэнэгъэ дэгъуухэр къыгъэлъэгъуагъэх ыкIи текIоныгъэ къидихыгъ. «Цифровизация банковских продуктов» зыфиорэм темэр ары ипроект къыншагъирохыгъэрэ.

Зэнэкъоукъум текIоныгъэ къыншагъыгъэ нэбгырэ 200-мэ сомэ мин 40 стипендиу аратыгъ, «Центр-инвест» зыфиорэм банкым ахэм стажировкэ щахын амал ялх хуугъэ.

Сусанэ ишIэнхыгъэхэр Москва шиуштыйшт

Ныдэльфыбзэр языгъешIэрэ кIэлэеаджэхэр зыхэлэжьэгъэ зэнэкъоукъум изэфэхысигъхэр бэмшIэу къэнэфагъэх. Урысые Iофтхъабзэм хэлэжьагъэхэм анахьэу къахэштэгъэхэм ащиц Төүцожь районхъомкIэ Гъобэкье гурит еджапIэм адыгабзэр ыкIи адыгэ литературэр языгъэхырэ Тхъаркъохь Сусанэ.

Ильэс 30-м ехүугь Сусанэ шу ылъэ-
гүрэ кIэлэеаджэ сэнэхъатым, ны-
дэльфыбзэм зафэлажьэр. Адыгэ
къэралыгъо кIэлэеаджэ институтын
иадыга отделение 1989-рэ ильэсийн
къыуухыгъ. Ашпъэрэ еджапIэр къызееухым
унаого ихъагь ыкIи зыншынсэ хъугъэ
къуаджэх Гъобэкьюа дэт гурит еджапIэу
N 6-м Iофтшэнхыр щыригъэжьагь
ыкIи непэ къыншагъыгъэми аш ят.
Иштху аригъаозэ мэлажэх. Къыт-
кIэхъухъэрэ лээжхэм ныдэльфыбзэр
зэраригъэшштэх, ар шу зэраригъэ-
лээжштэх ыууж ит.

КIэлэцIыкIухэм яныдэльфыбзэр аш-
гъешIэгъониым пае кIэлэеаджэм
шыкIэ зэфэшхяафхэр егъэфедх. Нэб-
гырэ пэпч өкIолIэкI гъэнэфагъэ къы-
фыхыхызз, ишэнгъэгъэ ельтыгъэу гъэ-
цекIэнхэр ретых. Аш dakloy, егъэджэгъу
уахтэм чанэу къыхигъэлэжэнхэм фэш
куп-купэу зэтыреутыхэш, зэнэкъоукъум
афызэхэш. Арын фае ригъэджэрэ кIэ-
лээджаклохэр яшэнгъэхэмкIэ къазы-
къыхэшхэрэр.

Ильэс зэкIельтикохэм Сусанэ гъэхъэ-
гъэ гъэнэфагъэхэр ышыгъэх. Ныдэль-
фыбзэр языгъэхыхэрэм апае зэхаштэгъэ

зэнэкъоукъум зэрифэшуашу зыкъы-
шигъэлъэгъуагь, заочнэ уцугъомкIэ тэ-
текIоныгъэ къидихыгъ ыкIи Iофтхъабзэм
иаужырэ уцугъоу Москва ѢыкIоштим
рагъэблэгъагь.

Заочнэ уцугъом текIоныгъэ къызэрэ-
щыдэхыгъэм пае «хрустальнэ статуткэ»
къыфагъэшшошагь, «Учител-навигатор»
зыфиорэм лъэнхъомкIэ дэгъоу зыкъы-
зэригъэлъэгъуагъэм пае диплом къыфа-
гъэшшошагь.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр
ДЕЛЭКЬО Анет.

Зеконыр

Кэшбэк-2022-рэ

Адыгейим зеконымрэ зыгэпсэфыпшхэмрэкэ и Комитет ипащэ игудзэу Джарымэ Бэллэ кызэриуагъэмкэ, гъэмэфэ ужым республикэм къэктэр хыакхэм нахь кыыхахыре уахтэр щилэ мазэм кыщегъэжъагъэу жъоныгъуакмэ нэс.

Кащэфыхэрэ путевкхэмкэ Хаджыкъо тlyaklэ, псыкъефэх зэфшхъяфхэр, күшхъе тешью Лэгъо-Накъэ, псыфабэхэр зэрагъэлъэгъунх альэкыщт. Кавказ заповедникым икымэфэ турмаршрутхэм ахэм кыашакхъя, хъэхэр зыкшэгъэжъагъэмкэ къеклокыих, Абадзеш икъушхъэтхыхэр кыаплыхъях.

«Адыгейим зыцызгъэпсэфынэу кыаклохэрэм кымэфэ мафэхэр кызыыхахыхкэ, зеконым пэлиагъэхъэгъэ ахъщэм ызытфана алэкхъажыгъэу агъэзэжъы, — кыыуагъ Б. Джарымэ. — Ильэс къэс кэшбэкыр зыгэфедэхэрэм япчагъэ хэхъо.

Зекло кэшбэкыр цыфхэм загъэфедэрэр ильэситу хъугъэ. Ар кымафэм ыкы бжыхъэм атефэ. Лъэпкэ проектэу, зеконым фэгъэхыгъэу хабзэм ыштагъэхэм ар зэу ашыщ. 2020 — 2021-рэ ильэсхэм тицыфхэм лэкыб къэралыгъохэм за-кызыагъэпсэфынэу клонхэр кын зэхъум, хэгъэгу клоц зеконым изегъэушумбгун Правительствэмэ Ростуризмэмэре яшып-къэу дэлэжагъэх.

Цыфхэр зеконым тырагъэ-гушхъанхэу ары кэшбэкыр кызыыхахыгъэр, «къэзгъэзэжъирэ ахъщэр» къеклы. Путевкэу, турэу кыашэфыхэрэм атырагъэктэрэ ахъщэм ипроцент 20 ахэм кыафызэктэгъэ-клохынэу кэшбэкыр фэгъэхыгъэ программэм кыдэльхэтэ. Ар цыфхэмкыи хабзэмкыи федэ, аперхэм уасхэм кыафызагъэ, къэзыкхъяхэрэм япчагъагъэ кыыххъо.

Щысэ къэтхыхын. Цыфхым соме мин 30-кэ санаторием е зыгэпсэфыпшэм зэрэктшт путевкэр кыщегъэфыгъэмэ, аш соме мини 6 кыратыжыщт. Хэти ытыгъэ ахъщэм ипроцент ыгъотыжыгъэр, ау кэшбэкыр соме мин 20-рэ рагъэхъурэп.

Кыххэгъэ ильэситу кэшбэкыр цыфхэм зыщагъэфедэшщтэр щилэ мазэм кыщегъэжъагъэу мэлытфэгъум и

12-м нэс. Нэужым путевкхэр нахь пыутэу кызыашэфышущхэр чьэптигъум и 1-м кыщыублагъэу тыгъэгъазэм и 15-м нэс. Ильэситу икъихъэгъу зызэрдгъэпсэфырэ мафэхэмрэ жъоныгъуакмэ тызщыдэрэ мафэхэмрэ программэу «туристическэ кэшбэкым» хахъэхэрэп.

Сыда шэгъэн фаер путевкэм лыттыгъэ ахъщэм щыщ лахь хабзэм кыуитжынным па? Зэкэлэ апэу карточкэу «Мир» зыфиорэм фэдэ уилэн фае, сыда пломэ, путевкэм ыуасэ аш икъинэу щыт. Аш фэдэ карточкэ зимишхэм кыдахын фае. Путевкэр кызыыщфыгъэр мэфи 5 зыхъукэ, аш ыуасэ ипроцент 20-р карточкэм кыххэжъыщт. Уздэктэрэ зыгэпсэфыпшэм чэшиттүм нахь маклэ зыщимыхыкэ, кэшбэкыр кыуатыщтэп.

Кэшбэкым иуахтэе екыфэктэ зэл, нахьибэри зыгэпсэфакло уклон уфит. Аш къэс ахъщэу тебгъэктэдэрэм ипроцент 20 уикарточкэ кырагъэхъажыщт.

Зыгэпсэфыгъо уахтэр щилэ мазэм и 18-м кыщегъэжъагъэу мэлытфэгъум и 30 нэс тирагъэфенэу щыт.

Кэшбэк-2022-м игъэцкэлэн пэуагъэхъанэу хабзэм соме миллиарди 5 кытупшищт. Программэм Урысыем ишьольыр пстэури хэлажье.

Къоджэ зеконыр

Къоджэ зеконым фэгъэхыгъэ унашьом Урысыем и Президентэу Владимир Путин кэлхагъ.

Аш фэдэ зеконым кыхиу-бытэштых чылэхэр, кытырхэр, къэлэ цыклюхэр. Ахэм яшылэ-кэ-псэукэ нэуасэ зыфашынэу, защагъэпсэфынэу, тофшэнэу агъэцаклэхэрэм ахэлэжъэнхэу цыфхэр кыаклоха зыхъукэ, къоджэ зеконым зиушьомбгъущт.

Анахъэу аш фэдэ зыгэпсэфаклохэм кылэгъокын зылэ-кыншхэр унэе тофшланлэ кын-зээзыхыгъэхэр ары. Къэлэдэс-хэм лэжыгъэр зэрэхалхъэ-рэр, зэрэуахыжырэр, былымхэр зыщайгъ фермэхэр зыф-дэхэр альэгъухэмэ ашлэгъэш-гъонищт. Тучан зиэхэр, ахэм алэкэ ашыре шхыныгъохэр янэрыльгъущт. Лъэпкэ шхынхэр зышихэрэм нэуасэ зафашыщт.

Къоджэ зеконым хэшагъэхъухэрэм яхваклэхэр яунэхэм арагъэситых, агъэшхэштых, яфэло-фашэхэр афагъэцэ-штых, цыфхлонлэ чылэхэр, чылэ саугъэтхэр арагъэлэ-гъущтых.

Къоджэ зеконыр зэхээшщт цыфхэм хабзэр лэптигъэту кыа-фэхъущт. Хыаклэхэр зэрэгъэблэгъэштхэхэр фермэхэр, унагъохэр зетырагъэпсихан-

хэм пае грантхэр кыаратыщтых. Ар зыпшэе ралхъагъэхэр Рос- туризмэмэ УФ-м мэкью-мэ-щымкэ и Министерствэрэ.

Куаджэхэм ыкы нэбгырэ мин 30-м емыхъу зыдэс кылэхэм зеконыр бэшлагъэу зы-щизэхэшгэгъэ къэралыгъохэр ёшылэх, ахэм ашыщих Италиер, Франциер, Испаниер. Тэ тихэ-гъэгүкэ къоджэ зеконыр зы-щизэхэшгэгъэхэм Краснодар краир аххэхээ. Къэлэдэсчэу кыаклохэрэр сэнашхъем икъэ-тэйони, санэм ишын ыкы икын-дэгъэкын хэлажье. Шай тхы-пэхэр кызыщаюирэ уахтэм тырагъафэш, тофшэнэхэм адэ-лэптигъэх. Шыхэр зикласхэр фер-мэм маклох, шыюу чылэ дахэхэр кыаклюхъех.

Хэбзаклэу аштагъэм щилэ мазэм кыщегъэжъагъэу куачлэ илэ хүгъэ. Проектыр зэхэгъэу-цогъэ экспертихэм къоджэ зеконым шэхэу зыкыи-тэйинэу ыкы чылэ гъэнэфагъэ ыубытэу зэрэшгүгүхэрэр къало.

Кызэриуагъэмкэ

Кызэриуагъэмкэ

Урысыем ишьольыр 27-мэ-кэу зыгэпсэфыпшхэр аш-гъэпситых. Корпорациеу «Туризм РФ» зыфиорэм мы тофыгъюм фэгъэхыгъэу алэ-рэ инвестационнэ проект 53-рэ кыххихыгъ.

Зыгэпсэфыпшхэр зыщагъэ-псыт чылэхэм ашыщих Бай-кал, Алтай, Камчаткэ, Адыгеир,

Краснодар краир, нэмыкхэри. Вице-премьерэу Дмитрий Чернышенкэм кызэриуагъэмкэ, проектхэм ягъэцкэлэн зау-хыкэ, зыгэпсэфаклохэм япчагъэ нэбгырэ миллионипшым ехуу кыххэхьошт. Джащ фэдэу зыгэпсэфыпшэу ашыщхэм нэбгырэ мин 15 фэдизмэ тофшэнэл ашыщих.

Туробъектхэм ягъэпсийн соме миллиард 36,5-рэ зыуагъэхъа-нэу корпорацием кыльытагъ. Проект пстэумэ ягъэцкэлэн тэ-фэшт мылькур миллиард 387-м нэсит.

— 2022 — 2023-рэ ильэсхэм зыгэпсэфыпшэу 10 фэдиз дгээпситыхуунэу тэгүгъэ, — кы-лыагъ Д. Чернышенкэм. — Ахэм зекэлэхкэ чылэ 2500-рэ фэдиз ахтагыщт. 2030-рэ ильэсит ынэс хэгъэгъу клоц зеконым хэлажъэхэрэм япчагъэ нэбгырэ миллиони 140-м нэсит.

Корпорациеу «Туризм. РФ-м» итхаматэу агъэнэфагъэ Сергей Сухановым кызэриуагъэмкэ, апэу зишын рагъэжъэшт туробъектхэм ахагъэхъагъэх зыгэпсэфаклохэм нахыбэрэ кыыхахыре чылэхэр. Ахэм яинфраструктурэ игъэпсийн мы ильэсит рагъэжъэшт. Клэу ашыщих зыгэпсэфыпшхэр нахыжьэу зыщырагъэжъэштхэр Алтай, Сахалин, Байкал, кыблэ шьольырымкэ зыгэпсэфыпшхэр «Лэгъо-Накъ», «Гэхъунэ пльижъыр» арых.

ШЫАУКЬО Аслынгугаш.

Адыгэ тхаклохэу щылэ мазэм къэхъугъэхэр

Лъэпкъ литературэм ялахъ хэль

Адыгэ литературэр чылпэ нэкл къихъухъагъэп, аш лъэпкъ фольклорыр къэсэн пытэу илагъ. Анахъэу зыцэ къэхъугъэхэр ублеплэ-уцуулэ, тилитературэ икъежэпэ шылпкъэм ютыгъэхэр арых: Клэрэшэ Тембот, Хъаткъо Ахъмэд, Цэй Ибрахим.

ЦЭЙ ИБРАХИМ (1890 — 1936)

Цэй Ибрахим Шъалихъэ ыкъор Тэхъутэмкъое районым ит къуаджэу Щынджые щылэ мазэм и 11-м 1890-рэ ильэсем къышхъугъ. Ильэси 9 охууфэ, ядэжь исэу Клэрэшэдажхээм юфдашэзэ, еджаплээм Чэхъаным фагъехъа-зырыгъ. 1899-рэ ильэсем Екатеринодар дээт Пшызэ Александровскэ ильэсих реальнэ училищым иухазырын класс чахъи, ильэси 6 Ѣеджагъ, аужыра классым нэсыгъэу еджэнэир зэпигъеун фау хууғъ.

Ытхыхэр 1912-рэ ильэсем хиутыхъэу ригъэхъегъагъ. Адыгабзэкли урысбэзки тхэштигъ ыкъи къидэхъущтыгъ. Гупшизэкэлэхъэ амал гъашэгъон иэ-къэлъигъ, куоу чэлэбэн ыкъи плъэн, хэкъипэ гъенэфагъэ зигъо юфыгъомкъэ къигъотыныр фызэшлокъыщтыгъ.

Апэрэ рассказхэу «Горе-интеллигент» (1913), «Автомобиль» зыфилохэрэр Петербург къышыдэхъыщтыгъ гъэзетэу «Мусульманская газета» зыфиорэм

къыхиутыгъэх. Джаш фэдэу рассказхэу «Обездоленные», «В сумерках», «Ржавчина» 1916-рэ ильэсем гъэзетэу «Майкопское эхо» зыфиорэм къышыхуутыгъэх. Къешэкъыгъэ цыфхэр, ахэр щылэкэлэ-псэукъэм зэрхэулэхъэрэр, сыйд фэдэрэ щылакъи ушыццээн амалыр мэхъанэ зиэу зэрильтиэрэр ахэм ашыкъэхъетхыгъ.

Цэй Ибрахимэ Адыгэ автоном хэкур загъэпсым хэку исполнкомым ильэс зэкэлэхъюхъэ 1916-рэ ильэсем гъэзетхээр щигъэцэхъягъ: чыгу юфым пыль отдельным, искусствэвэ икъутамэ япащуи къыхэхъигъ, адыгэ тхаклохъэм яассоциации пшьэдэхъыж зыхырэ исекретарэуи щыгъ.

Тыдэ зыщэи, сыйд фэдэ юфшэн фэгъэзэхъэми, Цэй Ибрахимэ итвorchествэ зэпигъэуцэ, адыгэ прозэм, поэзие, анахъэу драматургием иахыышу ахильхъагъ. Апэрэ произведениеу хууѓэ аш ильесэу «Къоклас» (1929) — адыгабзэкли (аш ыналу урысбэзки 1925-м) къыдэхъыгъэр. Повестэу «Шъязакъу» — апэ украиныбээкли, 1932-м — адыгабзэкли, рассказэу «Фатмэм игушиуагъу» (урысбэкли ыкъи адыгабзэ-

къэ), «Фемый» зыфиорэ пьесэр, «Бас-нэхэр», нэмыкхэри гъэзетхэм, журнахъэм, сборникхэм къышыхуутыгъэх.

Цэй Ибрахимэ къэлэццыуухъэм агай тхэштигъэ: 1935-рэ ильэсем «Тхъакум-къыхъэм ихъадэус» зыфиорэ поэмэр тхыль шъхафу къыдигъэхъигъ. Урыс классикхэм яхэри адыгабзэкли зэридэхъыгъэх.

Цэй Ибрахимэ лъэпкъ искусствэвэ, литературэм якъежжаплэ щыгъигъ ыкъи ахэм иакъыл ахильхъагъ. Адыгэ профессиональнэ сценическэ искусствэвэ ильэхъохъэ.

Цэим ихъатыркъэ апэрэу Краснодар театральнэ техникумыр къышызэ-

иуахыгъагъ, аш идирукторыгъ, 1960-сэ-ныгъэмкъэ щыригъаджэштыгъэх ыкъи ытхыгъэ пьесэхэр аригъэхъуцщтыгъэх. Ахэм ежэ режиссерэу, постановщикэ, актерэу ахэлажэштыгъ. Лъэпкъ музыкэ искусствэвэхъ хэхъоныгъэ инхэр ригъэштыгъэх. Лъэпкъ искусствэвэ изэтэхъ-цион-зэгъэхъун композитор цэрылохъу М. Ф. Гнесинир, В. Мессман, нэмыкхэри къыхигъелжъагъэх.

Литературэм къыфэдгъээжжымэ, къыхэтэгъэщи, Ioplyatexhэр къэугъо-гъэнхэмкъэ Цэй Ибрахимэ юфыши зэришагъэр, АНИИ-штыгъэм, джэ гуманитар ушэнхэмкъэ Адыгэ республике институтын ифонд Цэим къуугъоигъэу бэдээ хэль.

Ибрахимэ йоныгъом и 7-м 1936-рэ ильэсем идунаи ыхъожыгъ. Бэл къыгъашагъэр, лыгкъым иуцогъэ къодяягъ, ау фызэшлокъыгъэу, лъэпкъым фишлагъэр бэдээ. Адыгэ литературэм икъежэпэ шылпкъэм ар щылагъ, хэтыгъ, игушысэ зафэу ильэпкъ фигъэлжъагъ.

Цэй Ибрахимэ зыщымылэжжым ыуж «ытхыгъэм ашыцхэр» 1965-м къыдэхъэхъигъ, «Фатмэм игушиуагъу» зыфиорэр тхыль эхъ (1990) къытырадзагъ. Тхаклохъыгъэхъэр ильэси 110-рэ зыщыхъэхъэм, ытхыгъэхъэм ашыцхэр щызэхъэхъоягъэхъу «Избранные произведения» ытуу 2000-рэ ильэсем къыдэхъигъ. Тхаклохъыгъэхъэм ихъадэус илэхъигъэхъигъ. Тхаклохъыгъэхъэм яхэри адыгабзэкли зэридэхъыгъэхъ.

ДЗЭУКЪОЖЬ Нуриет.

Сабийхэм ядунаи

Зауррэ Заремэрэ

Зауррэ Заремэрэ зэш-зэшыхъу цыкъух, къызэтхъу-хъагъэх, зымышээрэм зэтүа-зэшошыхъ, алапэ зэрэмьыгъэу, зэпээзырызэу къыхэхъырэп. Лъэшэу зэфэшагъэх — ыулхъэ цыкъу зэфэдиту амышэу рагъехъырэп. Мэшэлахъэу сабый-дышъэх, ыи, ши апильзэп, еж-еҗэхъирэу заыгъыжы.

Заур — нахыжъ, шырырт, къэчыхъхээлэ джэгүлэп, хъоршэр нэклапкъэп, ылпүтэ зыпкы ит дэд. Заремэ ильэсэхъэ нахыкъ, гушубззыу, уци тыси илэп, джэгүл. Ялэгъу сабийхэми пынкъеу ахэклыакъэ, къэлэццыкъу ыгыыпэми зыхэт купми агупчэ шылпкъ — ордэхъэон, зыкъэшын, къэшьон — зыхэмызагъэрэ щылэп, пстэуми ре-нэу афэкъицэгъу, пэртнгъэрэ икалас.

Шээжъыр — Заур цыиф цыкъу гъашэгъон — гъэтэлэгъэ-гупсэф, гущиэ лыс ышылшырэп, ыш-лүшэу хэуцо, ыи-ти ту ыпчанэ регъэуцо, иныгъеу цыкъу хъуҗыгъэхэм фэдэу, мокъэ-мыкъэ тезекъухъэ. ынэ шлу-цэ дахэхэр нэпцэ зэхэкэлэ-къэ-щыгъэмэ хъалэлэу, ыорышэу къахэпльыхъ. Мары щэдже-гъуашхэр зышыгъэ къэлэццы-къухъэр ынэм къыпэтэджыкъы-

жыхъ. Заремэ ыш цыкъу зыкъи ынэ тепльэхъукирэп. Щай стечан ныкъоишуо къытыри-нагъэм дэж щыль печенитур къепхуатэ, иным фэдэу, мэкъэ ётэгъэклэ elo:

— А Заур, мы уилахъ сыда къызкэлбэнэрэр, унасып нэмыкхэм ябъэшшынэу ара? — Янэжъ берэ къарилоу хъурэр ыгуриутагъ.

Зэхэзыхъгъэ къэлэпли бзыль-фыгъэр къыщицнагъ.

Зыплыхъакло ашэцт сабийхэр зэгугъа-эуцо. Заремэ епложынэу щымытэу Заур ынапэ ыыгъэу пстэуми апэдэдэ къе-уцо. Бый-плыжъ такъыр къетыр-гру, Заремэ цыкъум нэпльэгъу чыыэ пытэклэ къыфыригъашэу ар зэкъефэ, пшьэшэхъэ чан, щтэр ышээрэп. Заур гумэл юф илэп, зыгъали щылэп; аш фэдэ шылпху цыкъу дэгъу үигүсээм, Лаби зи эмьыалоу үисыкъынба?

Къэлэхъур джыри сабийми, ины хууѓахъэм фэд: игъэпсыкъэлэхъэ, ишэн-зэтеткъэ анахъ зэдештэ.

Еджэн-къэлэотэн юфхэмкъэ, игулытэклэ ыпшээлэе къогъуа — сыйд фэдэрэ упчын идже-уал эшээ. Ар шьюшла аш фэдизэу зыкъеу дэдэр? Дэлонир ыкъи шээжъыреми джэголъэ дахэ — мышъашхо къырагъи-гъетыгъ. Гушом зэ-

лъишигъэу үсэ цыкъу Заур къыуагъ, зэхэзыхъгъэ къэлэпли «Заур усакло хъугъэ, Заремэ артисткэу къэхъугъ», — ыули гушуагъэ.

* * *

Ощыхшо къещхы, ыцыпэ убытыхъимэ удэктөнэу. Къэлэццы-къухэр эзэтубытагъэу унэм исых. Зэрэмьызэнхэу хырыхъихъ ёшэх; Заур хэт тэфэрэи къело, къешэ, ыш дэд. Заремэ дунаир фикъуягъэрэп: «Сэ сышнахъижъ Заури, спсэ цыкъу!» — ылозэ, емышэ-шумышэшэу зырещэкли.

Зэш-зэшыхъу цыкъуитлур, Тхъэм къегъэхъух, лъэшэу зэфэшагъэх, цыиф дэхэ дэдэу къэтэджых. Тхъагъоба ныкъыльфыгъэ уиэнэир!

Пльэхэмэ, шхъангъупчъэм ос фыжыбзэ лабгъухэр къыре-тэкулэх. Кымафэм зэригъэ-жагъэхэп, ини цыкъу осым лъэшэу ыгъэгүшуагъэх.

МАМЫРИКЬО Нуриет.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ и Указ

Муниципальнэ образованиехэм ашыпсэухэрэм коммунальнэ фэло-фашихэм алъатырэ ахъщэм 2022-рэ ильэсэм фашыщт зэхъокыныгъэм индекс анахь иным ехыллагь

Урысые Федерацием псэуплэхэмкэ и Кодекс ия 157,1-рэ статья, Урысые Федерацием и Правительствэ иунашью N 400-р зытетэу 2014-рэ ильэсэм мэлъиль-фэйум и 30-м аштагъэм, Урысые Федерацием и Правительствэ иунашью 2018-рэ ильэсэм шэхкогъум и 15-м ыкли 2021-рэ ильэсэм чьэпэгъум и 30-м къидэкыгъэхэм атегъэпсихъагъэу **унашьт сэшы:**

1. Мы кыкыкъэлъяклохэрэр ухэсигъэнхэу:

1) муниципальнэ образованиехэм ашыпсэухэрэм коммунальнэ фэло-фашихэм алъатырэ ахъщэм 2022-рэ ильэсэм фашыщт зэхъокыныгъэм индекс анахь иныр гуадзэу N 1-м диштэу;

2) индексыр зыфэдизицтимкэ лъапсэу щылэхэр гуадзэу N 2-м диштэу.

2. Официалнэу кызыыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы унашьом куаччэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ Къумпывл Мурат
къ. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 14, 2021-рэ ильэс
170

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Зыныбжь хэктотагъэхэу ыкли сэкъатныгъэ зилэхэу 1эпилэгъу зищикиагъэхэм анаэ атэгъэтээрэ, алъипльэрэ унагъохэм яхыллагь» зыфиорэм ия 4-рэ статья зэхъокыныгъэ фэшыгъэнэм фэгъэхъыгь

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2021-рэ ильэсэм тыгъэгъазэм и 6-м ышитагь

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Зыныбжь хэктотагъэхэу ыкли сэкъатныгъэ зилэхэу 1эпилэгъу зищикиагъэхэм анаэ атэгъэтээрэ, алъипльэрэ унагъохэм яхыллагь» зыфиоу 2018-рэ ильэсэм шэхкогъум и 26-м къидэкыгъээм ия 4-рэ статья зэхъокыныгъэ фэшыгъэнэу, а 1-рэ лахырь мыш тетэу тхыгъэнэу:

«1. Аш фэдэ 1эпилэгъу язытырэм Адыгэ Республикэм урыпсэунымкэ анахь ахъщэ маклэу щагъэнэфагъэм ипроцент 50 мэлъиль-фэдээ мэхъу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым куаччэ илэ зыхъурэр

2022-рэ ильэсэм щылэ мазэм и 1-м кыышыублагъэу мы Законым куаччэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ Къумпывл Мурат
къ. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 16, 2021-рэ ильэс
N 24

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Ны-тихэр зышхъарымытыжь къэлэцыкъухэр зыпүнэу зыштэхэрэм мазэ къэс ахъщэу аратырэм ехыллагь» зыфиорэм ия 3-рэ статья ия 1-рэ лахь зэхъокыныгъэ фэшыгъэнэм фэгъэхъыгь

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2021-рэ ильэсэм тыгъэгъазэм и 6-м ышитагь

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Ны-тихэр зышхъарымытыжь къэлэцыкъухэр зыпүнэу зыштэхэрэм мазэ къэс ахъщэу аратырэм ехыллагь» зыфиорэм ия 3-рэ статья ия 1-рэ лахь зэхъокыныгъэ фэшыгъэнэм фэгъэхъыгь

Адыгэ Республикэм и Законэу «Ны-тихэр зышхъарымытыжь къэлэцыкъухэр зыпүнэу зыштэхэрэм мазэ къэс ахъщэу аратырэм ехыллагь» зыфиорэм ия 3-рэ статья ия 1-рэ лахь мыш фэдэ зэхъокыныгъэ фэшыгъэнэу, гущылэхэу «финанс ильэсэу итим ыпэрэ ильэсэм ия II-рэ квартал» зыфиохэрэм ачылпэкээ гущылэхэу «финанс ильэсэу итим ыпэрэ ильэсэм» зыфиохэрэр тхыгъэнхэу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым куаччэ илэ зыхъурэр

2022-рэ ильэсэм щылэ мазэм и 1-м кыышыублагъэу мы Законым куаччэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ Къумпывл Мурат
къ. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 16, 2021-рэ ильэс
N 31

Адыгэ Республикэм Йофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашь

Адыгэ Республикэм Йофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашью N 134-р зытетэу «Адыгэ Республикэм Йофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ дэжь Общественнэ совет щызэхэцгъэнэм ехыллагь» зыфиоу 2013-рэ ильэсэм бэдээгъум и 1-м къидэкыгъэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхъыгь

Джырэкэ куаччэ зилэ хэбзэгъеуцугъэм диштэнэм пае **унашьт сэшы:**

1. Адыгэ Республикэм Йофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашью N 134-р зытетэу «Адыгэ Республикэм Йофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ дэжь Общественнэ совет щызэхэцгъэнэм ехыллагь» зыфиоу 2013-рэ ильэсэм бэдээгъум и 1-м къидэкыгъэм мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1) я 3-рэ пунктэр мыш тетэу тхыгъэнэу:

«3. Къэбар-правовой отделым ипащэ Общественнэ

советым иофишэн зэхэцэн лъэныкъомкэ ищыкиагъэхэр Иэклигъэхъанхэу»;

2) а I-рэ гуадзэр мы унашьом ия 1-рэ годзакчэ диштэу шыгъэнэу;

3) я 2-рэ гуадзэр мы унашьом ия 2-рэ годзакчэ диштэу шыгъэнэу;

2. Къэбар-правовой отделым ипащэ:

1) мы унашьор Адыгэ Республикэм Йофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ исайт ыкли къэралыгъо хабзэм игъэцэкэко къулыкъухэм къэбархэмкэ ясайт ригъэхъанэу;

2) мы унашьор кыыхаутынам пае гъэзетхэу «Советскэ Адыгейимрэ» «Адыгэ макъэмрэ», джащ фэдэу мазэм зэ къидэкырэ тхылъэу «Адыгэ Республикэм ихэбзээгъеуцугъэ зэхэуягъэхэр» зыфиорэм ачылпэкээ гущылэхъанэу.

3. Заштэрэ мафэм щыублагъэу мы унашьом куаччэ илэ мэхъу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч
къ. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 6, 2021-рэ ильэс
N 283

Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщтыкъэхэмкэ и Комитет иунашь

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылькоу социальнэ йофхъабзэхэм афытегъэпсихъэгъэ зыфиоу 2019-рэ ильэсэм мэзаем и 6-м къидигъэкыгъэмкэ аухэсигъэхэм яхыллагь

Федеральнэ законэу N 7-р зытетэу «Мыкомерческэ организациехэм яхыллагь» зыфиоу 1996-рэ ильэсэм щылэ мазэм и 12-м къидэкыгъэм, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашью N 311-р зытетэу «Къэралыгъо мылькоу социальнэ йофхъабзэхэм афытегъэпсихъэгъэ мыкомерческэ организациехэм агъэфедэнэу афагъэзэн альэкыщтым игъэунэфын ехыллагь» зыфиоу 2014-рэ ильэсэм тыгъэгъазэм и 25-м аштагъэм атегъэпсихъагъэу:

1. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылькоу социальнэ йофхъабзэхэм афытегъэпсихъэгъэ мыком-

мерческэ организациехэм агъэфедэнэу афагъэзэн альэкыщтым зэхъокыныгъэхэр фашыщтыкъэхэмкэ Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщтыкъэхэмкэ и Комитет N 54-р зытет энэхүү иунашью 2019-рэ ильэсэм мэзаем и 6-м къидигъэкыгъээр ухэсигъэнэу.

2. Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщтыкъэхэмкэ и Комитет иотделуу къэралыгъо мылькум игъэзеклон фэгъэзагъэм:

2.1. Мы унашьор гъэзетхэу «Советскэ Адыгейим», «Адыгэ макъэм» кыхаригъеутынэу, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэм игъэцэкэко къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт къыригъэхъанэу.

2.2. Унашьом икопие Адыгэ Республикэм и Лышъхъэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации Иэклигъэхъанэу.

3. Унашьом игъэцэкээн зэрэкюорэр ыуплъэкунэу Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщтыкъэхэмкэ и Комитет итхъаматэ игуадзэу С.Р. Хыакунэр фэгъэзагъэнэу.

Комитетын Тхъаматэу И. П. БОЧАРНИКОВА
къ. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 8, 2021-рэ ильэс
N 7171

Атлетикэ онтэгъур

Хэгъэгу зэнэкъокъум хэлэжьэштых

Адыгэ Республикаем иныбжыкэхэм атлетикэ онтэгъумкэ язэнэкъокъу Тэхүтэмымькое районом ипсэуплэу Инэм щыкъугъ.

2007 — 2011-рэ ильэсхэм къэхъугъэ клэхэр, пшъашъэхэр яонтэгъугъэ елтытыгъэу алэрэ чыпэхэм афэбэнагъэх.

Пшъашъэхэм язэукиэгъухэм алэрэ чыпэхэр къащидэзыхыгъэхэм шъуащытэгъэгъуазэ. Бэгъушэ Алинэ, Полина Соколовам, Ева Бесовам якупхэм теклонигъэр къащахыгъ.

Клэхэр купи 9 хъухэу щылычым ебэнгъэх. Данил Маловым, Андрей Кармановым, Игорь Сорокиним, Биржэ Айдэмээр, Ордэко Астемир, Гъубжъэкъо Испъам, Бъуаш Асхад, Цэй Батыр, Святослав Полиним алэрэ чыпэхэр къафагъэшшоагъэх.

Алэрэ чыпэхэр республикэм изэнэкъокъу къащидэзыхыгъэ пшъашъэхэр, клэхэр Урысыем икэх зэукиэгъухэм ахэлэжьэштых.

Хэгъэгум изэнэкъокъу 2022-рэ ильэсм, мэзаем къалэу Старый Оскол щыкъощ, къытиуагъ Адыгэ Республикаем атлетикэ онтэгъумкэ испорт еджаплэу Чыржын Му-

хъарбый ыцэ зыхырэм ипащэу, спортымкэ дунэе класс зиэ мастерэу Сихъ Рэмэзан. — Урысыем изэукиэгъу зыфедъэхъязырэ, къэлэеджакло пэпчъ илэпэлэсэнэгъэ зэрэхигъахъорэм тылъыгъэшт. Тренерхэм хэушхъафыкыгъэ едзыгъохэр зэхшэштых.

Спортсменхэм, тренерхэм шэнышу зэрэхъуагъэ, хэгъэгум изэнэкъокъу хэлэжъэн

хэу гъогу зытехъэхэкэ Адыгэ Республикаем ибыракъ зыдаштэшт, хэгъэгум изэукиэгъу щагъэбэйтэшт.

Республикэм ыцэ спортышом лъагэу щызыгъэтире спортсменхэм, тренерхэм ягъэхъягъэхэм ахагъэхъонэу, гушуагъо къытфахынэу афэтэло.

Сурэтим итхэр: зэнэкъокъум алэрэ чыпэхэр къащидэзыхыгъэхэр, тренерхэр.

Волейбол

«Ошъутенэр» язэIукIапI

ЕшIэгъухэр

13.01

ЦОП — «Динамо» Иж
«Динамо-МГТУ» — «Тюмень»

14.01

ЦОП — «Тюмень»
«Динамо-МГТУ» — «Динамо» Иж

Щылэ мазэм и 15 — 16-м командэхэр ятлонэрэу зэдешшэштых

«Динамо-МГТУ-м» итренер шъхъаалэу, Адыгэ Республикаем изаслуженнэ тренерэрэ Павел Зборовскэм къытиуагъэм къыхэтэгъэши Мыекъуапэ, Ижевскэ якомандэхэр финалым хэфэнхэм зэрэфбанэхэрэ. Мые-

куапэ щыкъощт ешIэгъухэр уяплъынкэ гъэшгэйон хъущтых.

Зэукиэгъухэр алэрэ мафэхэм сыхьатыр 4-м ыкли 6-м рагъэжьэштых.

ЧыпIэхэр

1. «Обнинск» — 38
2. «Кристалл» — 34
3. «Дагыстан» — 30
4. «Динамо» Иж — 22
5. «Ставрополь» — 21
6. «Ростов-Волей» — 20
7. «Динамо-МГТУ» — 19
8. «Грозный-2» — 3
9. ЦОП — 3
10. «Тюмень» — 2.

Гандбол

Джэнчэтэ Султлан Фэгъэхьыгъ

Адыгеим гандбол командэ щызэхэшгээнэм къэшакло фэхъуагъэ Джэнчэтэ Султлан ехьылэгъэ шэжжэ зэнэкъокъу Мыекъуапэ щыкъуагъ.

Шэнышу зэрэхъуагъэу, хэгъэгум икомандэхэр ильэс къэ Мыекъуапэ щызэнэкъокъух. Джэнчэтэ Султлан ыгу къытэмыжырэми, ишушшагъэкэ къытхэт, тэгъельялпэ.

2011-рэ ильэсм къэхъуагъэ Мыекъуапэ щы-

зэдешшагъэх. Алэрэ чыпэхэр Мыекъуапэ икомандэ къыдигъигъ. Ятлонэрэ ыкли ящэнэрэ чыпэхэр Краснодар ишушшагъэх.

Астрахань, Ростов-на-Дону якомандэхэм медальхэр амьхыгъеми, дэгьюу ешшагъэх.

Баскетбол

Пчъагъэр тифедэп

«Металлург» Магнитогорск — «Динамо-МГТУ»
Мыекъуапэ — 108:87 (21:18, 30:21, 30:29, 27:19).

Щылэ мазэм и 11-м Магнитогорскэ щызэукилагъэх.

«Динамо-МГТУ»: Чичайкин — 3, Суслов — 2, Рябов — 14, Александров — 9, Воротников, Гапшин — 8, Чаленко — 5, Каренин — 18, Сизов — 16, Kochnev — 12.

«Металлургым» къыхэшыгъэхэр: Риссказов — 22, Харитонов — 18, Сарафанкин — 14.

Урысыем ибаскетбол командэхэр суперлигэм ия 2-рэ куп щызэнэкъоу къуагъэх. Магнитогорск ыкли Мыекъуапэ якомандэхэр щылэ мазэм и 12-м ятлонэрэу зэдешшагъэх. Зэукиэгъум икэх щуущыдгээзшт.

**Зэхээшагъэр
ыкИи къыдэзы-
гъэкъыр:**
Адыгэ Республикаем лъэпкъ Иофхэмкэ, Икъыб къэралхэм ашы-
псэурэ тильэпкъэ-
гъухэм адярьиэ зэпхы-
ныгъэхэмкэ ыкИи
къэбар жъутъэм
иамалхэмкэ и Комитет
Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер зыдэ-
шыИэр:**
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къахырэр А4-кIэ
заджэхэрэ тхапхэу
зипчъагъэкэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлъэу, шрифтыр
12-м нахь цыкIунэу
щытэн. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэкIегъэкIожых.

Зышаушыхъатыгъэр:
Урысые Федерацием
хэутын Иофхэмкэ, тел-
радиокъэтин-
хэмкэ ыкИи зэлъы-
Иэсъкэ амалхэмкэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
ЧыпIэ гъэрор-
шапI, зэраушыхъатыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**ЗэкIэмкИи
пчъагъэр**
4545
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 23

Хэутынм узшы-
кIэтхэнэу щыт уаххтэр
Сыхьатыр
18.00
ЗышыкIэтхэгъэхэ
уаххтэр
Сыхьатыр
18.00

Редактор
шъхъаэр
Дэрэ Т. И.

Редактор шъхъаэм
игуадзэр
МэшлIэкъо
С. А.

ПшъэдэкIыж
зыхырэ секретарыр

Тхъаркъохъ
А. Н.